

10.02.2022. Apaļo kokmateriālu kvalitātes standarta aktualizācijas darba grupa

Sanāksme Nr. 32

Skujkoku zāģbaļķi

Sanāksmes dalībnieki:

Ainars Apfelbaums, SIA "Kurekss"

Aldis Strankaļs, SIA "PATA"

Gatis Zommers, AS "PATA Saldus"

Ingus Donis SIA "Vika Wood"

Juris Menniks, SIA "BSW Latvia"

Kristaps Līcītis, SIA "Rettenmeier Baltic Timber"

Modris Puslis, AS "Stora Enso Latvija"

Raivo Ošis, SIA "Metsa Forest Latvia"

SIA "VMF LATVIA":

Aldis Ladusāns, Gatis Juhņēvičs

SIA "Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība":

Jānis Magaznieks, Kristīne Kenigvalde

Darba kārtība:

J. Magaznieks iepazīstina ar priekšlikumu koksnes vainas "zari" un "zilējums" izmantot automātiskai II šķiras sadalīšanai kvalitātes klasēs. Šobrīd pielietotā koksnes vainas "zilējums" vērtēšana ļauj specifiski nošķirt konkrēto koksnes vainu, tādējādi radot iespēju ievietot to zemākā kvalitātes klasē. Līdzīgā veidā būtu nodalāma arī koksnes vaina "zari", jo lielākoties brāķēšana koksnes vainas "zari" gadījumā notiek zara augstuma dēļ. Iespējams, ka koksnes vaina "zari" būtu līdzīgā veidā pārvietojama uz zemāku kvalitātes klasi, apsverama būtu arī caurmēra komponentes iekļaušana vērtēšanā.

I. Donis komentē, vai palielinot zilējuma robežas rezultātā tiks iegūts lielāks pārstrādei derīgais kokmateriālu apjoms un informē, ka augošos kokos zilējums veidojas tikai pēc snieglauses vai vējgāzes. I. Donis neatbalsta brāķējama materiāla iegādi par augstāku cenu.

G. Zommers komentē, ka būtu svarīgi, samazinot kvalitātes prasības, tomēr sasniegt arī kvantitatīvos rezultātus.

A. Apfelbaums komentē, ka šobrīd pilna cena tiek maksāta arī par zilējušu sortimentu, līdzīga ir situācija arī ar koksnes vainu "līkumainība". Rosina ieviestu parametru, kas raksturotu "cūku" priedes, pie koksnes vainu vērtēšanas, iekļaujot maksimālo raukumu atbilstoši konkrētai šķirai.

J. Menniks piekrīt, ka ar kvalitātes standarta prasībām nebūtu veicināma lielāka zilējuša sortimentu apjoma sagatavošana mežizstrādē, īpaši, ja zilējums veidojies kokmateriālu ilgstošas uzglabāšanas rezultātā. J. Menniks ierosina noteikt vairākas robežvērtības koksnes vainai "zilējums" atkarībā no šķiras un jautā, vai zilējumu, kura dziļums ir virs 3 mm būtu iespējams izvērtēt? J. Menniks komentē, ka ir pārstrādes vietas, kuras būtu un arī nebūtu ieinteresētas pirkt kokmateriālus ar augstāku zilējuma pakāpi, tādēļ būtiski automātiski šādus sortimentus nodalīt, un tālākās sarunās līguma ietvaros piedāvājumā tas būtu nodalāms. J. Menniks neatbalsta sortimentu ar lielāku zilējuma pakāpi iekļaušanu esošajās šķirās.

G. Zommers ierosina, ka, iespējams būtu jāparedz atsevišķa šķira, kuru tad pircējs atkarībā no iespējām, var vai nevar akceptēt.

J. Magaznieks komentē, ka šis jautājums ir diskutējams, ja rezultātā tas ir vēl viens produkts mežizstrādē.

M. Puslis komentē, ka koksnes vaina "zilējums" ir kokmateriālu pircēja un pārdevēja vienošanās jautājums un nav nepieciešams dalīt II šķiru klasēs, kā rezultātā pārstrādes vietai būtu jātiek galā ar šo dalījumu.

G. Juhņevičs komentē, ka koksnes vainu "zilējums" būtu iespējams novērtēt arī vairākām šķirām, papildinot to arī ar citām robežvērtībām. G. Juhņevičs uzsver, ka šādā gadījumā mērnieku apmācībai attiecīgi būtu nepieciešams ilgāks laiks.

J. Magaznieks jautā, vai no koksnes vainas "zari" robežvērtības būtu sadalāmas tā, lai rezultātā iegūtu šķiras dalījumu klasēs.

I. Donis komentē, ka zara augstums iepriekš vērtēšanā bija piesaistīts caurmēram, tomēr pirms vairākiem gadiem notika vienošanās, ka šāda vērtēšana ir pārāk sarežģīta. I. Donis komentē, ka veicot šādu sīkāku dalījumu, neiegūsim lielāku kvantitatīvo/ kvalitatīvo rezultātu.

I. Donis atbalsta diskusiju par koksnes vainu "līkumainība".

M. Puslis atbalsta, ka koksnes vainai "zari" saglabājamās šobrīd esošās koksnes vainas robežvērtības.

A. Apfelbaums komentē, ka pie dažādām uzmērīšanas metodēm, sortimenta raukumam ir ļoti liela nozīme lietderīgajā iznākumā.

J. Magaznieks komentē, ka raukums un līkumainība ir parametri, kurus iespējams uzmērīt, izmantojot AUI un tādējādi attiecīgi arī veicama šo parametru automātiska sadalīšana.

I. Donis informē, ka apskatījis KpDC datu aprakstu (datu virkni) - pēc KpDC tiek uzmērīta resnākā sortimenta vieta. I. Donis aicina paskatīties, kā kvalitātes prasību izmaiņas ir saistītas ar kopējo datu virkni.

J. Magaznieks atgādina, ka iepriekšējā sanāksmē tika ierosināts, ka, kā parametrs kvalitātes vērtēšanā, būtu iekļaujams arī sortimenta "ovālums".

J. Magaznieks uzsver, ka koksnes vainas "līkumainība" sadalīšanu pa kvalitātes šķiras klasēm būtu veicama tikai gadījumos, kad tas īstenojams automātiski ar uzmērīšanas ierīci.

Darba grupas dalībnieki, kas pārstāv kokmateriālu pircējus atbalsta, ka maksimālā līkumainības robežvērtība būtu 1,5%, lai netiktu bojātas ražošanas iekārtas.

J. Magaznieks izsaka priekšlikumu līkumainības robežvērtības sadalīt attiecīgi līdz 1% un no 1% līdz 1.5%.

I. Donis lūdz līkumainības robežvērtību izvērtējumu veikt pēc praktiskās sanāksmes kādā no pārstrādes vietām.

M. Puslis komentē, ka līkumainība līdz 1% būtu atbalstāma sortimentiem ar lielāku caurmēru.

R. Ošis komentē, ka līkumainība ir cieši saistīt ar sortimenta garumu - nosakot stingrākas robežvērtības, būs problēmas saražot pārstrādei nepieciešamo kokmateriālu apjomu.

I. Donis informē, ka AUI pieejama specifikācija par maksimālajiem resgaļa izmēriem konkrētai sortimentu grupai.

J. Magaznieks informē par raukuma ietekmi uz lietderīgo iznākumu.

Diskusiju rezultātā darba grupa nonāk pie koksnes vainu robežvērtību sadalījuma projekta priedes un egles zāgļiem (skatīt protokola 1. pielikumā).

J. Magaznieks apņemas apmēram pusotra mēneša laikā aprakstīt, kā metodiski uzmērīšanas ierīces nosaka līkumainību un mizas parametrus un pēc tam sasaukt vēl vienu attālināto sanākumi, lai vienotos par metodiskām niansēm un praktisko sanākumi pārstrādes vietā.

1. pielikums. Koksnes vainu robežvērtību sadalījuma projekts priedes un egles zāgbaļķiem:

		Maksimāli pieļaujamās koksnes vainas				
		PRIEDE	PRIEDE, EGLE			
Vainas definīcijas	Vainas nosaukums	I šķira (A klase)	II šķ (vai I klase)	III šķ (vai II klase)	IV šķira (gulsnis)	Komentārs
1	Valēji zari (H)		Zara H līdz 4 cm			
1.1	Apaudzis zars (svītrot)		Pieļauj			
1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4	Valēji zari (D)		Priede	zara D līdz 10 cm		
			Egle	zara D līdz 8 cm		
2.1.1	Serdes plaisas		Pieļauj			
2.2.1	Sala un zibens plaisas		Nepieļauj			
2.3	Gāšanas un sagarumošanas plaisas		Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
3.3.1	Vienpusīgā līkumainība		līdz 1.0 %	no 1 - 1,5%		1) Izlemt pēc ekperimenta un ierīču iespējām; 2) atkāpšanās 0,5 m no resgaļa gala plaknes 1. stumbra nogriežņiem ar blīzumu (jāvērtē tehnoloģiju iespēja to izdarīt)
3.3.2	Daudzpusīgā līkumainība		līdz 1.0 %			
3.4	Dubultgalotne		Nepieļauj			
4.1	Dviņserde		Pieļauj			
4.2	Lielainums		līdz 50% no gala plaknes laukuma			vēl nepieciešama diskusija
4.5	Ūdens ielāsme		Priede	-		
			Egle	Pieļauj		
4.7.1	Apaudzis saussāns		Pieļauj			
4.7.2	Valējs saussāns		Priede	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra		
			Egle	Nepieļauj		
5.1.2	Meža trupe		Priede	Nepieļauj		jāizskata terminu sadaļā; vienoties pie vērtēšanas un reducēšanas
			Egle	Saskaņā ar vainas vērtēšanu		
5.2.1	Aplievas iekrāsojums/ zilējums		Pieļauj līdz 3mm			pārrunāt detalizēti pie vainas vērtēšanas
5.2.2	Glabāšanas trupe		Nepieļauj			jāizskata terminu sadaļā
6	Kukaiņu – kāpuru bojājumi		Dziļums līdz 3 mm			
7	Mehāniskie bojājumi		Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
7.3	Apogojums		Nepieļauj			jāizskata definīciju sadaļā
7.4	Metāla ieslēgumi		Nepieļauj			
	Ovāļums					
	Raukums		līdz 1,5cm/m?	virs 1,5cm/m?		